

Maze-operatie

Een openhartoperatie ter behandeling van hartritmestoornissen

Ons hart is te vergelijken met een pomp. Deze pomp zorgt ervoor dat het bloed door ons lichaam stroomt. Om te kunnen pompen krijgt ons hart elektrische prikkels vanuit de sinusknop (zie afbeelding 1), waardoor de hartboezems zich ritmisch kunnen samentrekken. Soms is het hartritme verstoord. In het Isala Hartlongcentrum kunnen verstoringen in het hartritme behandeld worden met een Maze-operatie (openhartoperatie). Hier vindt u meer informatie over deze operatie.

De sinusknop geeft prikkels regelmatig en in een vaste volgorde aan het hart door. Onder normale omstandigheden gebeurt dit zo'n 60 tot 80 maal per minuut met gelijke tussenpozen.

Bij normale doorgeleiding van deze prikkels via de atrioventriculaire knop (AV-knop, zie afbeelding 1) worden ook de hartkamers gestimuleerd tot samentrekken. Deze actie van de hartkamers wordt ervaren als het kloppen van het hart en is voelbaar aan de pols.

Het regelmatige hartritme dat zo ontstaat, heet 'sinusritme'. Wanneer de regelmaat en/of volgorde van de prikkels is verstoord, is sprake van een 'hartritmestoornis'.

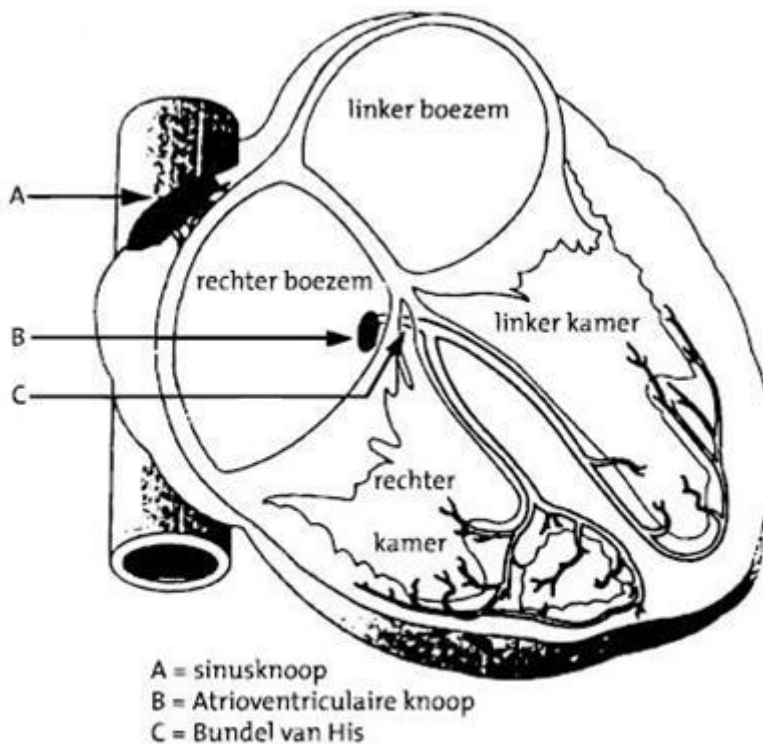
Hartritmestoornissen

Hartritmestoornissen zijn er in allerlei verschijningsvormen. Sommige hartritmestoornissen veroorzaken weinig klachten en niet elke ritmestoornis hoeft te worden behandeld.

Bij boezemfibrilleren is er sprake van een zeer onregelmatige en zeer snelle prikkelvorming in de wand van de hartboezem. Deze snelle en onregelmatige impulsen worden door het geleidingssysteem naar de hartkamers geleid. De AV-knop laat slechts een klein gedeelte van de vele prikkels uit de boezemwand wisselend door. Het gevolg hiervan is dat de hartkamers zich onregelmatig samentrekken, wat u ervaart als onregelmatige hartkloppingen.

Wanneer door de AV-knop een klein aantal prikkels wordt doorgelaten, merkt een mens hier weinig van. Worden er te veel prikkels doorgelaten, dan ervaren we dit als hartkloppingen of 'op hol slaan' van het hart.

Doordat er geen georganiseerde samentrekking plaatsvindt tussen hartboezems en hartkamers, schiet de bloedcirculatie tekort. Dit veroorzaakt klachten als duizeligheid, kortademigheid en druk op de borst. Sommige mensen merken niets van het boezemfibrilleren, anderen weten precies wanneer het hart onregelmatig klopt.

Het prikkel- en geleidingssysteem van het hart

Afbeelding 1. Het hart

Ingreep

Samen met uw arts besluit u of uw hartritmestoornissen het beste behandeld kunnen worden met een Maze-operatie ('maze' betekent doolhof).

De Maze-operatie

De Maze-operatie is een openhartoperatie. In beide boezems van uw hart wordt op kritische plaatsen weefsel zodanig verhit dat er littekens ontstaan. Dit gebeurt met een elektrische (bipolaire) klem die hoogfrequente stroom afgeeft. De ontstane littekens vormen blokkades waardoor de ritmestoornissen niet meer kunnen optreden.

De boezems kunnen echter nog wel de impulsen van de sinusknoop goed verwerken, zodat zij zo natuurlijk mogelijk kunnen samentrekken.

De totale operatie duurt ongeveer drie tot vier uur. Voordat de borstkas wordt gesloten, wordt een aantal dunne draadjes (elektroden) op het hart vastgehecht. Op deze elektroden wordt een tijdelijke uitwendige pacemaker aangesloten om het hart, indien nodig, te stimuleren.

Na de operatie

Na de operatie gaat u voor ongeveer 24 uur naar de afdeling Intensive care (IC). Doen zich geen complicaties voor, dan mag u naar de verpleegafdeling Thoraxchirurgie. Ook daar wordt uw hartritme in ieder geval gedurende vier dagen bewaakt.

U wordt daar aangesloten op de telemetrie. Dit is een meetinstrument (een kastje) met daaraan elektroden die met plakkers op uw borst worden bevestigd. Dit kastje draagt u bij u en via de monitors kunnen de verpleegkundigen uw hartritme bewaken. Op de verpleegafdeling gaat u onder leiding van een fysiotherapeut beginnen met hartrevalidatie.

Weer naar huis

Het komt regelmatig voor dat patiënten naar huis gaan met dezelfde medicijnen die ze vóór de operatie ook al gebruikten. De reden hiervoor is dat na de operatie toch nog ritmestoornissen (soms zelfs tot zes maanden na de operatie) in aanvallen kunnen optreden.

Dit komt doordat het boezemweefsel zich nog moet aanpassen aan de nieuwe situatie. Deze korte perioden van onregelmatigheid van de hartslag betekenen niet dat de operatie is mislukt. De Maze-operatie bereikt bij tachtig procent van de patiënten uiteindelijk een normaal sinusritme. De bloedverdunners en medicijnen voor de hartritmestoornissen moet u in ieder geval gedurende zes maanden gebruiken.

Hartrevalidatie

Veel patiënten zijn na een ingreep aan het hart erg onzeker over hun lichaam. Wat kan ik wel, wat kan ik niet? Thuis komen de vragen over bewegen, voeding, werk en leefstijl. Vaak kunt u en mag u meer dan u denkt. Het is ook belangrijk dat u nieuwe klachten voorkomt. In Zwolle kunt u een hartrevalidatieprogramma volgen bij het Isala Leef- en bewegencentrum. Wij bekijken samen met u wat het beste past bij uw persoonlijke doelen en situatie. Dit doen we volgens de Richtlijn Hartrevalidatie van de Nederlandse Hartstichting.

Complicaties

Net als bij andere openhartoperaties kunnen complicaties optreden zoals nabloedingen, koorts, vocht in het hartzakje en longproblemen. In het algemeen treedt dit soort complicaties op in minder dan tien procent van de gevallen.

Controle

Enkele weken na de operatie gaat u voor de eerste controle naar de polikliniek. Na zes maanden bezoekt u het ziekenhuis voor een echo van uw hart en een hartfilmpje (elektrocardiogram).